

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 198/2023

I. Context legislativ și fundamentarea intervenției normative

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 instituie principiile, structura curriculară și mecanismul de organizare a educației preuniversitare din România, consacrand, la articolele 84–88, cadrul general al curriculumului național și arhitectura planurilor-cadru.

Acestea includ o serie de tematici transversale obligatorii și obiective generale de formare, dintre care unele vizează educația juridică, gândirea critică, securitatea cibernetică și educația antreprenorială.

Totuși, în structura actuală nu există o disciplină distinctă, obligatorie, care să integreze într-o manieră sistematică aria esențială a alfabetizării media și digitale, deși aceasta reprezintă o necesitate absolută într-un ecosistem informațional profund transformat.

Realitățile socio-tehnologice actuale, marcate de multiplicarea surselor de informație, creșterea exponențială a volumului de conținut digital și mutații accelerate ale mediului mediatic, au determinat, la nivel european și internațional, adoptarea unor orientări de politică educațională centrate pe consolidarea competențelor media și digitale.

Documentele rezultate din procesul „Curriculum and Assessment Review” inițiat de autoritățile britanice demonstrează, prin expertiză comparată, că alfabetizarea media și digitală constituie una dintre competențele esențiale ale elevilor pentru participarea democratică, discernământul informațional, combaterea dezinformării și mecanismele de protecție în mediul digital.

Pe acest fond normativ și social, absența unei reglementări explicite face ca formarea acestor competențe să rămână fragmentară, dependentă de inițiative locale sau de opționale sporadice. Pentru asigurarea caracterului general obligatoriu, apare necesară o intervenție legislativă directă asupra articolelor 87–88 ale Legii nr. 198/2023, în vederea consacrării disciplinei „Educație media și digitală” în planurile-cadru ale învățământului gimnazial și liceal, cu structură curriculară detaliată și cerințe clare privind programele școlare, formarea cadrelor didactice și resursele educaționale.

II. Scopul reglementării

Prezenta inițiativă legislativă urmărește instituirea unui cadru curricular obligatoriu care să asigure elevilor formarea competențelor necesare într-o societate digitalizată, în care accesul la informație, interpretarea critică și discernământul digital constituie premise fundamentale ale unei participări civice responsabile. Obiectivul central al legii este acela de a crea un cadru normativ prin care educația media și digitală să devină un pilon al educației contemporane, integrat în trunchiul comun al disciplinelor obligatorii.

Reglementarea propusă are rolul de a consolida protecția interesului public, de a preveni vulnerabilitățile generate de expunerea la informații eronate sau manipulative și de a forma competențe de evaluare, analiză și producție digitală care să permită elevilor să navigheze în mod responsabil mediul online. În același timp, se urmărește întărirea competențelor tehnologice necesare adaptării la piața muncii, dezvoltării economice și participării sociale, în concordanță cu orientările europene și cu principiile constituționale privind educația.

III. Elemente de noutate

Noutatea fundamentală introdusă prin proiectul de lege constă în instituirea disciplinei „Educație media și digitală” ca disciplină obligatorie în planurile-cadru pentru învățământul gimnazial și liceal, cu structură curriculară diferențiată pe niveluri educaționale și cu ancorare în competențe specifice ale alfabetizării media moderne. Disciplina vizează atât analiza critică a mesajelor media, cât și înțelegerea mecanismelor de funcționare a mediului digital, protecția datelor personale, identitatea digitală, etica utilizării tehnologiei, evaluarea conținutului digital și realizarea de proiecte digitale aplicate.

De asemenea, reglementarea introduce obligația expresă a Ministerului Educației de a elabora, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii, programele școlare corespunzătoare, precum și metodologiile aferente formării cadrelor didactice. O altă noutate esențială este instituirea obligației de a asigura resurse financiare distincte în bugetul anual al ministerului, destinate implementării disciplinei, inclusiv pentru infrastructura digitală, resurse educaționale și formare profesională. Această abordare integrează dimensiunea financiară în mecanismul de reglementare, conform standardelor constituționale privind responsabilitatea bugetară și cu respectarea cerințelor din Legea nr. 500/2002.

IV. Descrierea soluțiilor de reglementare propuse

Proiectul de lege operează prin modificarea articolului 87 al Legii nr. 198/2023 și introducerea unui nou articol, 87¹, prin care disciplina „Educație media și digitală” este consacrată ca disciplină obligatorie în trunchiul comun al învățământului gimnazial și liceal. Soluția legislativă este conformă arhitecturii curriculare existente și se integrează direct în structura planurilor-cadru, respectând principiul predictibilității educaționale.

Articolul 88 alineatul (10) este modificat pentru a include expres tematica educației media și digitale în rândul domeniilor obligatorii transversale, asigurând o corelare sistematică a disciplinei cu ansamblul curricular și eliminând eventuale interpretări restrictive.

Prin introducerea articolului 88¹, reglementarea detaliază scopul, conținutul și competențele specifice ale disciplinei, diferențiat pe niveluri educaționale, și definește principiile generale care guvernează evaluarea, formarea cadrelor didactice și utilizarea resurselor digitale în procesul de predare. Normele adoptate asigură integrarea într-un cadru coerent, atât din perspectiva dreptului educației, cât și din perspectiva exigențelor de protecție a datelor, securitate cibernetică și alfabetizare informațională.

În fine, completarea art. 233 prin introducerea alineatului (7) instituie obligația Ministerului Educației de a aloca resurse financiare distincte, dedicate implementării disciplinei, asigurând astfel caracterul efectiv și aplicabil al reformei, în concordanță cu principiile constituționale privind responsabilitatea autorităților publice și cu prevederile legislației finanțelor publice.

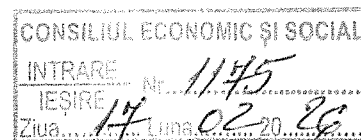
În considerarea celor de mai sus, prezenta inițiativă legislativă reprezintă o intervenție necesară, proporțională și adecvat fundamentată, care consolidează modernizarea sistemului educațional și asigură formarea unei generații capabile să participe activ, critic și responsabil la viața digitală și democratică a societății contemporane.

Deputat PNL,

STROE Ionuț-Marian

[illegible]

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Articolul 1. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 613 din 5 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 87 se introduce un nou articol, articolul 87¹, cu următorul cuprins:

„În planurile-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial și liceal se include disciplina Educație media și digitală ca disciplină obligatorie în trunchiul comun, structurată progresiv pe niveluri de învățământ, fundamentată pe competența de alfabetizare media, gândire critică, analiză a conținutului media, utilizare responsabilă și sigură a tehnologiilor digitale, protecția datelor personale, etică digitală, precum și dezvoltarea capacității elevilor de a crea, evalua și gestiona conținut digital în scop informativ, educațional și civic.”

2. La articolul 88, alineatul (10) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Planurile-cadru de învățământ și programele școlare pentru disciplinele de studiu și modulele de pregătire obligatorii din învățământul preuniversitar au în vedere, în mod obligatoriu, includerea următoarelor teme: educație pentru mediu și schimbări climatice, educație pentru sănătate, noțiuni pentru acordarea primului ajutor, educație financiară, educație juridică, educație antreprenorială, educație tehnologică, educație rutieră, educație civică, istorie și civilizație locală, educație interculturală, educație pentru cetățenie democratică, egalitate de șanse, etică, gândire critică, oratorie și dezvoltare personală, educație pentru cetățenie europeană, securitate cibernetică, educație pentru alimentație sănătoasă, **educație media și digitală**”.

3. După articolul 88 se introduce un nou articol, articolul 88¹, cu următorul cuprins:

„Art. 88¹ – Educația media și digitală

(1) Educația media și digitală cuprinde ansamblul cunoștințelor, competențelor și atitudinilor necesare înțelegerii mecanismelor de funcționare a mediului digital și media, analizei critice a conținutului, interpretării mesajelor media în context social, economic și tehnologic, precum și utilizării responsabile, etice și securizate a instrumentelor digitale, care urmărește pregătirea elevilor pentru participare informată și activă la viața publică, dezvoltarea raționamentului critic, a capacității de a identifica dezinformarea și manipularea, precum și formarea competențelor de creare și evaluare a conținutului digital.

(2) În învățământul gimnazial, disciplina are ca obiectiv formarea competențelor de analiză critică elementară a mesajelor media, recunoașterea structurilor narative și vizuale utilizate în comunicarea publică, identificarea informațiilor eronate sau distorsionate, înțelegerea algoritmilor de vizibilitate în mediul digital, precum și însușirea regulilor de siguranță online, protecția datelor personale și gestionarea identității digitale.

(3) În învățământul liceal, disciplina urmărește dezvoltarea unor competențe avansate de interpretare și evaluare a mesajelor media, aplicarea instrumentelor de analiză critică în contexte sociale și civice, investigarea fenomenelor de comunicare digitală cu impact public, evaluarea etică a conținutului digital și a comportamentelor din mediul virtual, înțelegerea riscurilor cibernetice și a responsabilităților civice în mediul digital, precum și realizarea de proiecte digitale integrate.

(4) Curriculumul detaliat pentru disciplina Educație media și digitală se elaborează de instituțiile și organismele abilitate ale Ministerului Educației și se aprobă prin ordin al ministrului educației în termen de cel mult 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în concordanță cu standardele europene privind competențele digitale.

(5) Cadrele didactice care predau Educație media și digitală beneficiază de programe de formare inițială și continuă, organizate și acreditate conform metodologiilor aprobate de Ministerul Educației, având ca obiect dezvoltarea competențelor de predare, evaluare și integrare pedagogică a conținuturilor media și digitale.

(6) Evaluarea competențelor dobândite în cadrul disciplinei se realizează, cu preponderență, prin utilizarea portofoliului educațional digital al elevului, prin proiecte aplicate și alte instrumente de evaluare autentică, compatibile cu standardele naționale de evaluare.”

4. La articolul 233, după alineatul (6) se introduce un nou alineat, alineatul (7), cu următorul cuprins:

„(7) În termen de cel mult 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Ministerul Educației asigură, prin alocări distincte în bugetul anual, fondurile necesare pentru elaborarea

programelor școlare, pentru formarea cadrelor didactice, pentru achiziția de resurse digitale și pentru dotarea unităților de învățământ cu infrastructura tehnologică indispensabilă predării și evaluării disciplinei Educație media și digitală.”

Articolul II. Prezenta lege se aplică începând cu anul școlar 2027 – 2028.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului,

Mircea ABRUDEAN

Președintele Camerei Deputaților,

Sorin Mihai GRINDEANU